

16/12/2022

BRIEF ONDERTEKENEN

Aan Minister van SZW

Datum
8 december 2022

nota

Invoering werkwijze GAO NLA

Bijlage(n)
0

Aanleiding

In jaarplannen en jaarverslagen heeft de inspectie sinds 2018 de ontwikkeling van een nieuwe werkwijze voor ongevalsonderzoek beschreven (GAO: gedifferentieerde aanpak ongevalsonderzoek).

In het Jaarplan 2023 is aangegeven dat de inspectie verder gaat met de implementatie van GAO. Dit leidt tot een nieuwe werkwijze per 1 januari 2023 en het is wenselijk om de Tweede Kamer daarover uitgebreider te informeren dan bij het Jaarplan 2023 mogelijk was. Daartoe dient bijgaande brief.

Geadviseerd besluit

Gaarne uw akkoord met bijgaande brief en we verzoeken u deze te versturen naar de Tweede Kamer voor 1 januari 2023.

Kernpunten

- Voorheen deed de Arbeidsinspectie na een melding van een onderzoekswaardig ongeval altijd zelf onderzoek. Dat was gericht op het vaststellen van een mogelijke overtreding van de Arbowet met een directe oorzaak van het ongeval.
- Indien daar sprake van is, stelt de Arbeidsinspectie een boeterapport op. Daarbij kan een punitieve sanctie, een boete, worden opgelegd.
- Vanaf 2018 is door de Nederlandse Arbeidsinspectie (hierna: Arbeidsinspectie) onderzocht of een andere wijze van onderzoek naar arbeidsongevallen meer leereffect bij werkgevers zou kunnen opleveren. Dit met als doel de preventie van arbeidsongevallen te verbeteren en zo werknemers effectiever te beschermen. De ontwikkeling was al in gang gezet, maar kreeg een extra impuls door de motie Heerma/Van Haga (zie onderstaand).
- Het ontwikkelen van deze nieuwe werkwijze is 'gedifferentieerde aanpak ongevalsonderzoek' (GAO) genoemd.
- In oktober 2020 is er een pilot gestart. En gedurende 2022 is de GAO verder doorontwikkeld. Uit onderzoek in 2018 en pilots in 2020 en 2022, is gebleken dat de inzet van alternatieve interventies effectief is en inspecteurs en werkgevers positief staan tegenover deze werkwijze.
- Na de pilotfase met differentiatie in werkwijzen, is de nieuwe aanpak gaandeweg versimpeld.

- Die doorontwikkeling gaat daarmee nu de volgende fase in waarbij de ontwikkelde werkwijze standaard gaat worden toegepast.
- Kort samengevat komt de nieuwe werkwijze erop neer dat het uitgangspunt is versimpeld naar "werkgeversrapportage, tenzij". Dit betekent dat er standaard een werkgeversrapportage wordt opgevraagd, dus dat de werkgever zelf nagaat wat er fout ging en hierover rapporteert, tenzij er redenen zijn om dat niet te doen. In dat geval volgt er in principe een ongevalsonderzoek door de Arbeidsinspectie.
- Redenen om geen werkgeversrapportage aan te bieden zijn bijvoorbeeld: als werkgevers weigeren mee te werken aan inspectiebezoek of weigeren deel te nemen aan onderzoek, dodelijke ongevallen, jeugdigen, uitzonderlijk blijvend letsel of als de handhavingshistorie uitwijst dat het niet passend is.
- De ervaringen met deze werkwijze zijn positief. Zowel inspecteurs als werkgevers staan positief tegenover de werkwijze. Ook de vakbonden zien de waarde van de aanpak. En uit de eerste resultaten blijkt de werkwijze ook effectief.
- De Arbeidsinspectie monitort in 2023 of en welke verbetermaatregelen bij de werkgevers worden doorgevoerd.
- In 2024 volgt een uitgebreider effectonderzoek naar onder meer de leereffecten bij werkgevers.
- Deze inzichten en evaluaties kunnen leiden tot verdere doorontwikkeling van de werkwijze.

Datum
8 december 2022

Toelichting

Politieke context

In 2017 riep de motie Heerma/Van Haga¹ op te kijken naar de mogelijkheden voor het opleggen van veiligheidsverbeterplannen aan bedrijven. Ook heeft toenmalig Staatssecretaris Van 't Wout de Tweede Kamer destijds toegezegd om te kijken of de inzet van veiligheidsverbeterplannen uitgerold kan worden naar ongevallen met zwaarder letsel.²

Financiële/juridische overwegingen

Op dit moment wordt de werkgeversrapportage op basis van vrijwillige deelname door werkgevers aangeboden bij arbeidsongevallen. Aankomende tijd gaat de Arbeidsinspectie samen met het beleidsdirectie en WBJA verkennen welke aanpassing van wet- en regelgeving nodig is om dit instrument verder te borgen. In eerste instantie wordt er nu een beleidsregel werkgeversrapportage onderzoek meldingsplichtige arbeidsongevallen opgesteld.

Krachtenveld

Stakeholders en sociale partners zijn op de hoogte gesteld over de totstandkoming van de GAO. Er heeft een aantal gesprekken plaatsgevonden waarin de werkwijze en ervaringen vanuit de Arbeidsinspectie zijn gedeeld. Er is positief gereageerd op de ontwikkeling van de GAO door de stakeholders en sociale partners.

¹ Kamerstukken II, 2017/18, 25883, nr. 319.

² Zie Antwoorden op Kamervragen over ongevallen, Kamerstukken II, 2020/21, Aanhangsel 792.